MAATALOUS

Taistelemme bulkkilihan kanssa, vaikka tuotanto on aivan eri tasolla. **SIKALAN OMISTAJA JOHAN BACKLUND, JEPUA**

Emakkosikala luottaa viranomaisiin eläintaudin iskiessä

14 000 sianraatoa, kolmen miljoonan euron tappiot ja 13 työtöntä sikalatyöntekijää. Karuja lukuja, joista tulisi totta, mikäli Jeppo Lantgrisin emakkosikalassa todettaisiin afrikkalainen sikarutto.

JARNO PELLINEN

Tautitilan eläimistä otetaan näytteet tehdyn suunnitelman mukaisesti. Verinäytettä ottamassa Urjalan kunnaneläinlääkäri Jouko Jakala.

VAASA, UUSIKAARLEPYY (MT)
Keskiviikkona Jeppo Lantgrisin emakkosikalassa saatiin esimakua afrikkalaisen sikaruton aiheuttamasta katastrofista. Sikala oli mukana Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston järjestämässä eläintautivalmiusharjoituksessa

Jeppo Lantgris -yhteissikalassa tiedetään hyvin, mitä oikea afrikkalainen sikarutto eli ASF -tartunta merkitsee.

”Ei muuta kuin siat hengiltä kaasuttamalla ja jono rekkoja valmiina suuntaamaan Honkajoelle”, sanoo **Johan Backlund**. Hän on yksi sikalan omistajista.

Backlund luottaa viranomaisten toimintaan tautitilanteessa.

”Ei siinä mitään ongelmia ole. Kun tulee kova paikka, niin kyllä Suomessa tapahtuu, perkele.”

Riskit otetaan huomioon

Backlund on mielissään harjoituksen järjestämisestä.

Jeppo Lantgris valikoitui harjoitussikalaksi, koska riski ASF-tartunnasta on todellinen.

Työntekijöitä on ulkomailta kuten Ukrainasta sekä Virosta, ja Oravaisten alueella on muutenkin paljon ulkomaisia työntekijöitä.

Sikala on lähellä valtatie kahdeksaa ja myös tilalla on kova liikenne.

”Päivittäin käy kaksi rekkaa tontilla. Viljelijät tulevat lisäksi traktoreilla ja tuovat viljaa”,

Merkittäviä tappioita

ASF-tartunta keskeyttäisi Jeppo Lantgrisin toiminnan kunnes viranomaiset antavat luvan jatkaa.

Sikalalla on vakuutus, joka korvaa liiketoiminnan keskeytymisestä aiheutuneet kulut. Vakuutus maksaa, mutta omistajien mukaan se kannattaa.

13 työntekijälle ei olisi töitä, eivätkä sopimustuottajat saisi porsaita. Sikala tuottaa seitsemän prosenttia Atrian porsaista.

Raatoja tulisi valtavasti, sillä sikalassa on 2 000 emakkoa ja 12 000 alle 30 kiloista porsasta.

Eläinten lopetusten jälkeen sikalalle johtava tie kaivettaisiin Backlundin mukaan poikki. Sitten sikala desinfioitaisiin viranomaisten määrittelemällä tavalla.

”Pesu maksaisi suunnilleen 100 euroa neliö. Meillä se tarkoittaa 1,6 miljoonaa euroa pelkkään puhdistukseen.”

Lisäksi lopetettavista eläimistä koituisi tappioita noin 1,3 miljoonaa euroa. Kalustotappiot olisivat satoja tuhansia euroja.

Kuluja kertyy myös lietteen, rehujen ja kuivikkeiden hävittämisestä.

Sikalan lietelanta pumpataan kahden kilometrin päähän biokaasulaitokseen.

”Se helpottaa huomattavasti, kun laitoksessa lanta hygienisoidaan, eikä siitä näin aiheudu mittavia lisätoimia”, kertoo harjoitukseen osallistunut asiantuntijaeläinlääkäri **Olli Ruoho** Eläintautien torjuntayhdistyksestä (ETT).

Tiedon taudista kuljettava

Emakkosikala on onnistunut välttämään taudit huolellisuudella. ”Olemme pitäneet sikalan alusta asti mahdollisimman suljettuna.”

Backlund painottaa, että tartuntatapauksen sattuessa tiedon pitää kulkea.

Jokin aika sitten läheisessä lihasikalassa todettiin sikadysenteria. Tartuntatilan isäntä soitti heti yhteistyökumppaneilleen ja alueen tiloille.

”Kyllä viljelijät ilmoittavat viranomaisille, ei siinä saa hiljaa olla. Paikallisradioon pitäisi saada tieto myös nopeasti”, Backlund sanoo.

JUKKA LEHTINEN

Johan Backlund ottaa vastaan eläinlääkäriryhmän emakkosikalan pihalla.

”Hyvä tautitilanne ei ole itsestäänselvyys”

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston eläintautivalmiusharjoitus muistutti, miten hyvä eläintautitilanne Suomessa on.

”Pitää olla koko ajan varuillaan. Se ei ole itsestäänselvyys”, **Johan Backlund** sanoo.

Hän omistaa osuuden emakkosikalasta, joka toimi tautiharjoituksessa tilaesimerkkinä.

Sianlihantuottaja on huolissaan antibioottien käytöstä muissa EU-maissa. ”Muualla käytetään moninkertaisesti enemmän antibiootteja kuin Suomessa.”

Backlund haluaa tietää, kuka on vastuussa antibioottilihan aiheuttamista haitoista.

”MRSA on ongelma Tanskassa. Suuri osa tuontilihasta menee ravintoloihin, missä ei lihan alkuperää ilmoiteta.”

Suomi eri viivalla

Backlundia närästää epäreilu kilpailuasema tuontilihan kanssa.

”Suomi on EU:n mallioppilas. Emme typistä sikojen häntiä, teemme tilaa eläimille kun käsketään ja kaiken hyvinvointimääräysten mukaan.”

EU:ssa työvoima ja tavara liikkuvat vapaasti.

”Tämä tarkoittaa sitä, että taistelemme bulkkilihan kanssa, vaikka tuotanto on aivan eri tasolla.”

Kotimaista ostetaan, jos se saadaan samaan hintaan.

Lihan hinnanjako saa tuottajan pyörittelemään päätään.

”Jos tuottajahinta olisi viisi senttiä korkeampi, se tarkoittaisi Suomen tuotannolla 10 miljoonaa euroa vuodessa lisää tuottajille. Jos tuottajahinta nousee viisi, niin kuluttajahinta nousee 50 senttiä. Sitä en ymmärrä.”

JUKKA LEHTINEN

Eläintautiharjoitus otetaan tosissaan

Viranomaiset valmistautuvat eläintautitilanteiden varalle vuosittain teoriaharjoituksissa.

Käytännön harjoitukset ovat harvinaisempia. Sellainen järjestettiin keskiviikkona Vaasan ympäristössä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston vastuualueella.

Tilannekeskus oli Vaasan virastotalon kellarissa.

”Mukana on reilu kolmekymmentä henkilöä, suurin osa eläinlääkäreitä”, harjoitusta johtava lääneineläinlääkäri **Matti Nyberg** kertoi.

Harjoituksen ja oikean tilanteen vetäminen vaatii paljon. Nybergin puhelin soi tiheään.

Osallistujat on jaettu tehtävien perusteella ryhmiin.

Epidemologinen ryhmä selvittää taudin tuloreittiä tilalle ja minne se on voinut levitä.

Näytteenottoryhmä tarkastaa taudin oireet ja ottaa näytteitä tehdyn suunnitelman mukaisesti.

Tapporyhmän vastuulla on eläinten lopettaminen.

”Epäilyvaiheessa ei vielä lopetuksia tehdä. Jos kyseessä on selvä epidemia, päätös tehdään nopeasti”, Nyberg kertoo.

Saneerausryhmän vastuulla on tilan puhdistustoimien määrittely.

Toimistoryhmä vastaa tietojen keräämisestä ja pitää kirjaa tietojen vaihdosta tilannekeskukseen ja Eviraan.

JUKKA LEHTINEN

KOMMENTTI

Harjoitus pitää Suomi-ruuan puhtaana

Viranomaisten eläintautiharjoituksesta tulee mieleen armeijan sotaharjoitus.

Kaikki on sivustakatsojan silmin vähän sekavaa ja tekeminen on pitkälti pohtimista. Tositilanteessa kullanarvoista aikaa kuluu.

Teknisiä apuvälineitä käytetään mallikkaasti, valokuvia dokumenteista voi jäljentää älypuhelimella ja lähettää tilannekeskukseen.

Toisaalta tapausta varten tehdyt kaavakkeet osoittautuvat puutteellisiksi ja näytteenottoputkissa on ongelmia.

Sikalasta on valtavasti tietoa eri järjestelmissä, mutta se on koottava yhteen paikkaan.

Aikaa kuluu. Olisiko syytä siirtyä avoimempiin tietojärjestelmiin?

Tiedonkulussa nopeus ei ole nykyaikana ongelma. Tärkeää on, että tieto on oikeaa, tarpeellista ja saavuttaa oikeat henkilöt.

Tohinan keskellä toimittajaan suhtaudutaan pienellä varauksella. Kaikkea tuskin sanotaan ääneen, mutta kysymyksiin saa asialliset vastaukset.

Harjoitus on ehdottoman tarpeellinen ja käytännön harjoituksia pitäisi järjestää säännöllisesti. Meillä ei ole puhdasta kotimaista ruokaa, jos tauteihin suhtaudutaan lepsusti.

JUKKA LEHTINEN

Indikaattorit auttavat seuraamaan eläinten hyvinvointia

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta pohti viime viikolla, pitäisikö tuotantoeläinten hyvinvoinnin indikaattorit ottaa osaksi uutta eläinsuojelulakia.

Indikaattorit ovat hyvinvoinnista kertovia yksittäisiä muuttujia. Esimerkiksi broilerien kasvatusoloja voidaan teurastamoilla arvioida jalkapohjien kunnosta. Märkä, likainen pehku syövyttää jalkapohjien ihoa ja heikentää lintujen hyvinvointia.

Keskustelussa todettiin, ettei indikaattoreita välttämättä tarvitse kirjata suoraan lakiin, mutta niiden käytöstä on hyvä keskustella.

Elinkeinon edustajat totesivat, että indikaattoreita on jo käytössä, esimerkkeinä juuri broilerin jalkapohjien kunto ja teurastamojen hylkäämien ruhojen osuus.

Sioilla indikaattoreina voisi käyttää myös eläinten kuolleisuutta sekä lapahaavojen ja hännänpurennan esiintymistä. Osaa indikaattoreista voitaisiin ehkä seurata teurastamoilla lakisääteisesti.

Hyvinvoinnin arvioimiseen ja edistämiseen tarvitaan muitakin keinoja, neuvottelukunta totesi. Keskustelua perätään esimerkiksi eläinten ulospääsystä ja jaloittelusta sekä sikojen kastraatiosta ilman kivunlievitystä.

Elinkeinon edustajat muistuttivat, ettei indikaattorien kanssa saa innostua liikaa. Niiden valinnan on perustuttava tieteelliseen näyttöön. Esimerkiksi sikojen hännänpurennan alkuperäisen syyn selvittäminen voi olla mahdotonta.

Elinkeinon mukaan liikkeelle pitäisi lähteä eläinten hyvinvoinnin vapaaehtoisesta edistämisestä.

Eläinsuojeluasiamies totesi, ettei poikkeaman indikaattorissa tarvitse aiheuttaa välitöntä hälytystilaa tai tukien menetyksiä tuottajalle. Indikaattoreille voidaan yhdessä sopia raja-arvot, joiden ylittyessä teurastamo pyytää kiinnittämään huomiota tilan olosuhteisiin ja tuottaja voi selvittää ja korjata tilanteen.

SATU LEHTONEN

Lähde: Eläintieto.fi

Kylvömuutosilmoitus viimeistään maanantaina

Maaseudun Tulevaisuuden muistilistalla keskiviikkona julkaistu juttu kylvöalamuutosten ilmoittamisesta oli otsikoitu virheellisesti. Sen mukaan kylvöalamuutoksista voisi ilmoittaa ensi tiistaihin asti. Oikea päättymispäivä on maanantai.

Ilmoituksen tukihaun jälkeisistä muutoksista lohkojen tiedoissa voi tehdä joko Vipu-palvelussa tai palauttamalla paperilomakkeen 117 kuntaan viimeistään 16.6.

Vipu-palvelun sähköinen asiointi on paraikaa auki. Viimeisenä ilmoittamispäivänä 16.6. sähköinen asiointi on auki kello 23.59 asti.

Jos lomakkeen jättää paperisena, sen voi tulostaa netin lomakepalvelusta tai noutaa tarvittaessa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta.

Lomakkeella 117 tai vastaavalla Vipu-palvelun ilmoituksella ilmoitetaan päätukihaun päättymisen jälkeen tapahtuneet muutokset kasvulohkotiedoissa. Muutoksia voi tehdä kasvulohkon pinta-alaan, tukikäyttöön (erityistukisopimukset) sekä kasvilaji- ja lajiketietoihin.

Kylvöalamuutosilmoituksen yhteydessä on mahdollista myös lisätä kasvulohkoja.

Jos peruslohkon kasvulohkoja on yhdistetty tai jaettu, kyseisen peruslohkon kaikki kasvulohkot pitää ilmoittaa lomakkeessa tai sähköisessä ilmoituksessa täydellisine tietoineen uudelleen.

JUHANI REKU

Targa ja Agil saivat minor use -luvat

Targa ja Agil ovat saaneet uudet minor use eli laajennettu käyttöalue -luvat. Ne ovat voimassa vuoden loppuun saakka.

Targa super 5 SC -valmistetta saa luvan mukaan käyttää juolavehnän, hukkakauran ja eräiden muiden heinämäisten rikkakasvien torjuntaan härkäpavulta ja sinilupiinilta.

Agil 100 EC -valmistetta saa puolestaan käyttää juolavehnän, hukkakauran ja eräiden muiden heinämäisten rikkakasvien torjuntaan härkäpavulta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes myönsi minor use -luvat MTK:n hakemuksesta.

MT

https://kasvinsuojeluaineet.tukes.fi

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Australialaislampaat huumekoukussa

Australialaisen New South Walesin osavaltion lammasfarmareilla on ongelma. Laitumille levinnyt myrkyllinen hernekasvi vaikuttaa lampaisiin kuin huume.

Swainsona galegifolia -niminen kasvi on yleensä laidunmailla harvinainen, mutta valtavan ruohikkopalon jälkeen se pääsi valloilleen.

Kasvia jonkin aikaa syöneet lampaat tulevat siitä riippuvaisiksi. Ne alkavat käyttäytyä oudosti. Katseesta tulee tuijottava ja lihakset nykivät. Eläimet kompuroivat, ovat masentuneita ja laihtuvat.

Eräs tuottaja on menettänyt kasvin takia jo 800 lammasta, The Sydney Morning Herald -lehti kertoo.

Tanskalaistilalla 50 kiloa laitonta lääkettä

Viranomaiset löysivät tanskalaiselta sikatilalta 50 kiloa kiellettyä tetrasykliini-antibioottia, ruotsalainen ATL-verkkolehti kertoo. Lääke on valmistettu Kiinassa.

Valmistetta ei ole rekisteriöity eläinten lääkintään Tanskassa. Erä takavarikoitiin ja lähetettiin tarkempiin tutkimuksiin.

Tanskan maatalousministeri **Dan Jørgensen** kertoo olevansa järkyttynyt tuottajan vastuuttoman käytöksen takia.

Antibioottien laiton tuonti on hänen mukaansa vakava uhka sekä eläinten että ihmisten turvallisuudelle.

Syysrapsi menestyy Pohjois-Pohjanmaallakin

MTT Ruukin ja Bernerin tekemän tutkimuksen mukaan syysrapsin puolikääpiöivä hybridilajike, Pioneer Maximus PR 44D06 menestyy Pohjois-Pohjanmaallakin. Lajikkeen etuna on matalalla sijaitseva kasvupiste, joka parantaa talvehtimista ja suojaa kasvia eläinten aiheuttamilta haitoilta.

”Syysrapsin viljely on erinomainen lisä maatilojen viljelykiertoon, sillä Pohjois-Pohjanmaan pelloilla on onnistuttu tähän asti viljelemään pääasiassa vain ohraa ja kauraa”, MTT:n tutkimusmestari **Kati Mattila** sanoo.

Suomen viljantuotannosta englanniksi

Vilja-alan yhteistyöryhmässä on laadittu englanninkielinen esite viljojen ja öljykasvien tuotannosta Suomessa. Esite on suunnattu muun muassa viljakaupan ja teollisuuden toimijoille ja hallinnon edustajille. 10-sivuinen esite ja yhden sivun tiivistelmä löytyvät Vyr:n verkkosivujen (vyr.fi) englanninkielisestä osiosta.